

RENOUACIÓ

Preus de subscripció

Un mes, 50 cènts. Número solt, 10 cènts.

Anuncis, Intercal·lats i Remitits

Preus convencionals

SETMANARI REPUBLICÀ CATALÀ

Els treballs se publiquen baix la sola i única responsabilitat dels autors. No's retornen originals

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
CARRER D'EN PRIM, 201

Tots els treballs són de reproducció lliure, indicant tant sols la procedència

DE SEGONA ENSENYANÇA

La nostra vila, que des de llarg temps no concedia l'importància que es mereix tot quant se relaciona amb l'educació del poble, sembla haver despertat de son ensopiment i's vol preocupar per al desenrotllament intel·lectual i moral de llurs habitants.

Un dia és l'ajuntament que, interpretant el sentir unànim de la població, estudia i proposa la creació d'un col·legi de segona ensenyança que abarcaràls estudis de Batxillerat, preparació per a la carrera del Magisteri per oposicions, curs preparatori de dret i preparació per a l'escola de Bibliotecaris.

Un altre dia és «L'Unió Lliberal» per iniciativa de son soci, senyor Torras, que proposa's vegi la manera d'organitzar una colònia escolar per a l'istiu vinent.

I finalment els pares antonians, amb un esperit de filantropia que caracteritza tots llurs actes, obligats per les reiterades sol·licituts de respectables persones de Granollers, han resolt obrir una escola de nens seguint el sistema del pare Manjón, de les Escoles de l'Ave María de Granada i el primer d'octubre començaràn les classes en el col·legi on ja's cursen les assignatures del batxillerat des del curs *escolàstic* de 1915 i 1916.

A què és degut semblant esforç per part d'elements tant heterogenis?

Del col·legi de segona ensenyança, subvencionat per l'ajuntament, en tenim molt bones referències; encare que esperem conèixer el nombre de professors i alumnes per a jutjar si és possible que, amb la quantitat concedida per l'ajuntament, hi

hà manera de viure i treballar decentment dos llicenciats, un en Ciències, i en Filosofia l'altre, segons constava en les bases que l'ajuntament va aprovar i publicar a l'obrir el concurs, pel qual s'ha adjudicat la direcció de la nova escola a don Pere Rumbau Basco.

No hi hà dret a suposar que van a resultar defraudades les esperances que tots havem posat en el resultat altament beneficiós d'aquesta avui nova institució. Més, per a jutjar amb verdader coneixement de causa, esperarem conèixer les obres de la susdita institució.

I allavors, si és que l'ajuntament concedeix poc, demanarem en veu ben alta que s'atengui degudament a l'escola, car els diners gastats en ensenyança tornen sempre en benefici de la població. El què convé és que l'esperança que nosaltres abriguem respecte al dit centre d'ensenyament, visqui en tots aquells cors que sentim verdaders anhels d'engrandiment moral i material de la nostra vila i sa comarca.

Res direm avui de quant se refereix a la comissió nomenada per a l'estudi de l'implantació de la colònia de vacances; puix, segons nostres notícies, encare no ha començat a actuar.

I pel què als frares antonians se refereix, sigui en bona hora l'inauguració d'una escola, seguint les idees pedagògiques i socials del pare Manjón; més temem que aquesta escola sigui un pretext, motivat, tal volta, pel disgust que'ls ha ocasionat la resolució de l'ajuntament, en el què a segona ensenyança's refereix.

Si'l nostre consell valgués quelcom, els aconsellarem respecte a la segona ensenyança que volen

continuar — que no's preocupessin de donar solució a un problema que, en principi si's vol, ja ha resolt l'ajuntament. Més, si malgrat tot, s'obstinen en voler fer alguna cosa en benefici de Granollers, sempre guiats per l'esperit *altruista* (no econòmic) procurin modificar el quadro de professors; puix segons referències que tenim per fidedignes, en el curs passat deixava forsa que desitjar.

Orientacions

BENEFICIS EN LA POLÍTICA

Molts no's fan càrrec, quan demanen per a millorar el govern i la manera d'ésser de la política espanyola, que no és sols un deure nostre, sinó de tot-hom, treballar per a obtenir aventatges materials i positives, puix ningú's negarà que una política honrada i recta representa per a tots un augment de beneficis.

Si el municipi és ben administrat, tot sovint portarà a cap reformes en la nostra població; i avui seràn cloaques, demà seràn nous carrers que s'obriràn, més escoles, coberts en les places de vendre, perquè en els dies de mercat a l'hivern se pugui treballar, si plou; en fi, innombrables comoditats que's logren intervenint en la política i fent que'l vot sigui per a representants, sobre tot honrats; d'aquesta manera poden millorar tant les condicions del treball i de llur negoci, com la nostra vida material.

Per la meua part no crec necessari dir que així té d'ésser; puix el ciutadà no pot mereixer el títol d'home lliure, sinó amb la condició de que prengui part activa, segons llur capacitat, en el governament o proclamació de governants que puguin portar millor els nostres afers públics; ja que no fent-ho així, viurà sempre sota d'un govern tirànic, injust i explotador, que serà ben merescut per als pòrcs en la lluita.

Un polític honrat i recte, doncs, anirà sempre per millorar les condicions de la vida material; però aquesta vida, en el ciutadà no deu fer-se sols en nom d'aquest benefici, sinó en el d'un deure polític que no pot desafugir-se'n sense caure en covardia o bé en deshonra.

Per això, els que anhelan una política honrada, deuen fer una vida pràctica, sense oblidar mai son enlairat ideal; deuen obrar, en lloc de limitar-se a criticar; deuen ésser desinte-

Bar La Bohemia

d'en

Esteve Julià

**Refrescos : Pastes : Begudes
Vermouth a 15 céntims**

Classes immillorables

Establiment predilecte de la joventut i
els sportmans

17 . CARRER DE LA PALMA : 17

Consultori per a enfermetats dels nens i medecina en genera

de

Ramón Coma i Roca

Metge forense

Ex alumne intern dels Hospitals i de la
Facultat de Medecina

Carrer de Sant Roc, 14, 1.er

Hores: de 11 a 1 i de 7 a 8

Café i Restaurant

de la

Estació de M. Z. A.

a càrrec de

Manuel Argemí

Se serveixen coberts des de 2'50 pessetes
Vins i licors de totes classes

Servei a domicili : Preus convencionals
Serviment esmerat a l'arribada dels trens

VENDA DE GEL
en tot temps de l'any

ressats i apel·lar al desinterés dels altres, sense renunciar mai al millorament de la societat deuen ésser bons catalans per esperit, per aspiracions i per la fè nacionalista que's deu professar, demostrant sempre sa generositat i posseir en alt grau condicions d'energia, decisió i indomable valor personal.

Hi hà en la nostra vida política, a Catalunya, símptomes d'alarma i altres que'ns permeten entreveure lleugeres esperances; aquestes són, sens dubte, les que neixen d'un quant temps a aquesta part d'una més perfecta unió de tots els partits, en tot allò que'ns és comú, puix sempre és bõ veure'ns tots aplegats en moments de gran responsabilitat contra'l poder central i sota'ls plec d'una mateixa bandera. Havem de pensar sempre que, malgrat els mals governants, nosaltres tenim tots els mateixos drets i deures respecte a la patria i a la societat on vivim i cada hù deu fer respectar els que li són propis.

Els temperaments *bonijàcis* i *flacs* que s'ajupen davant de les injustícies per por, mandra o indiferencia, són, en realitat, els més dolents. Tots i cada un per sí deuen exigir que's fassi justícia sempre. Tots, tant el ric com l'home instruit, tenen el doble deure moral de complir amb llur país, sense que s'hagin de creure superiors; però han d'ésser els primers en actuar i complir llur deure com homes,

S'ha d'esperar molt també de la joventut, font inagotable d'energíes que, per a aixecar-se cap a les altes esferes polítiques, posseeixen un bon capdal de coneixements tot just sortits dels centres d'ensenyament i que per a arribar a implorar llurs ideals s'hi entreguen en cos i ànima; única manera de triomfar, perquè l'home de negocis i el de ciencia, el doctor, l'enginyer i l'escriptor, tots tenen, respecte la societat, un deure a complir que no poden oblidar, malgrat les excuses, sempre falses i que no seràn mai prbu, de les ocupacions personals. Són els que més venen obligats a seguir d'una manera acertada'l desenroïllament dels successos, procurant conèixer i jutjar als polítics i treballar amb intel·ligencia i pràcticament per al triomf dels principis salvadors que considerin justos i bons per al sèu poble.

V. T.

Aquest número de RENOVACIÓ ha sigut revisat per la censura militar.

PINZELADES

VII

ABANS I ARE — Es, «Abans i are», una pel·lícula en dues parts, inèdita, presa del natural, qual argument avui vaig a pintar-vos.

PRIMERA PART : ABANS

Al començar la pantalla el sèu funcionament, apareix en la tela una vila catalana, vejejada pel Congost. Temps de l'acció: tres o quatre anys endarrera.

Veiem diferents carrers i places on s'hi nota verdader descuit, fent-nos traslluir que aquell poble és víctima d'una mala administració.

Enfront nostre's destaca per uns moments la fatxada d'una casa, en la qual s'hi llegeix un ròtul que diu *Consumos*. A l'interior s'hi entreveu certa exaltació entre la gent que hi habita; pels seus ademans i altres gestos podem comprendre que's tracta d'allunyar d'allí a algú que en aquell moment ve a ésser un obstacle.

Seguidament i com si tingués relació amb lo abans vist, podem contemplar les entrades del poble, guardades per uns punxa sarries que fan costat a una caseta de fusta.

Passem als atòres. Veiem infinitat de pagedos que en els seus respectius conreus realitzen les primeres operacions de la brema i contemplem encar la preciosa anyada d'aquell temps.

Tornem als entorns del poble i, entrant a la vila, contemplem una seria disputada promoguda per l'entrada d'una carretada de raïms. L'amo d'aquests, ensenya uns paperets vermells al punxa sarries; un intrús, que és el que enreda la troca, diu que no són vàlits i ja la tenim armada.

Deixem l'incident per a trobar-nos a l'estació: veiem un senyor, que sembla de policia, portant la maleta d'un altre senyor que, segons indicacions d'un tercer que li demana alguna cosa, es l'alcalde.

Arriva'l tren. És bonic l'aspecte de la gent que puja i baixa! Entre'ls que van i venen se destaquen tres o quatre estudiants que s'aixequen de puntetes per a figurar en la pel·lícula. Són de la vila, i aprofitant el temps de vacances, venen de Girona on estudiaven.

Veiem després un parc brut; uns forasters que s'estranyen del mal estat de les aceres i criatures brutes, perdudes pels carrers.

Les xemeneies de les fàbriques desprenen nuvoloses fumeroles.

Surt un senyor; se'n veu un altre que'l segueix i més tard en passa un d'aquests que cobren la setmanada fent d'esquena dret.

Veiem un empleat de l'ajuntament que va tot cúa llevat perquè no li han volgut fiar un paquet de sobres.

Ens trobem en l'interior d'un gran saló on se celebra una reunió; molta gent del poble fa d'espectador. Els que tenen dret a enraonar, criden i s'esgargamellen i per motius que aleguen diuen lladre al que mana més de la colla; aquest s'enfutisma i preté cridar, però la veu dels demés i del poble que s'inmiscueix en l'assumpte, l'acorralen i solament li resten forces, valent-se dels seus manats, per a acabar la reunió com se va acabar el rosari de l'aurora.

Ens trobem al final de la primera part.

***

La vinent setmana prosseguirem la segona part, titulada: «Are».

LOY

L'AJUNTAMENT

Dijous passat, celebrà sessió de segona convocatoria nostre ajuntament, baix la presidencia de l'alcalde don Eduard Pujol i amb l'assistencia dels regidors senyors Barbany, Torras, Coma, Deu, Novellas i Montañà.

Després de llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior, se llegí una acció judicial d'en Barangé contra l'ajuntament, precedida d'un dictamen de la comissió corresponent del municipi i acompanyant al mateix temps, tots els datos d'aquest assumpte, que no és d'altre, sinó'l que'l senyor Barangé vol cobrar un cert nombre de làmines que té amortitzades i que no se li han pagat; havent arribat per aquest motiu, a plantejar-se un plet entre ell i l'ajuntament, que no se sab com acabarà.

De resultes d'això, s'entaulà un animat debat en el que hi intervingué'l senyor Deu, defensant la desició d'en Barangé, i'ls senyors Montañà, Novellas i Torras atacant-lo i per últim hi prengué part el senyor Coma, amb un documentat discurs, defensant al municipi dels càrrecs que se li puguin, fer de resultes de aquest plet i provant, d'una manera bastant clara, que, aquest ajuntament no hi té res que veure amb que no s'hagin pagat aquestes làmines.

Després d'unes paraules d'en Montañà, fent comparacions amb administracions passades, se donà per discutit aquest assumpte, acordant per unanimitat portar-lo al jutjat, per a llur resolució.

Seguidament, se llegiren les vagants de regidors, donant per resultat ésser, tal com nosaltres dèiem en el penúltim nombre de RENOVACIÓ.

Se llegí a continuació una comunicació del director de l'escola de segona ensenyança, donant compte del quadro de professors i de que les classes no començaràn fins al dia 10 del mes entrant, per tenir que fer el local, que resulta ésser la torra d'en Serrat, algunes reparacions imprescindibles.

Per unanimitat s'acordà, després d'haver-se llegit el dictàmen, nomenar oficial lletrat de secretaria amb caràcter interí a don Manel Bigas i Montañà, amb el sou de 150 pessetes mensuals; començant a prestar aquest nou càrrec, el primer del mes entrant.

També per unanimitat, s'acordà no accedir a la petició, que en Lluís Busquets, feu dies enrera al municipi, reclamant una certa quantitat, a la qual ell se devia creure acreedor.

I per últim, entre altres assumptes de menys importància, se tractà dels següents:

De l'admissió d'uns alumnes a les escoles de segona ensenyança i de tall.

De regar els arbres plantats de nou i tots els que ho necessitin.

Del trasllat dels restes del cementiri vell.

I de plantar uns ròtuls a les entrades de la població, que diguin la marxa que han de portar els automòbils.

Joan Homs	1'00	pessetes
Ramón Mas	0'50	»
Josep Serra	0'25	»
Marià Delcort	0'30	»
Joan Taulats	0'25	»
Josep Riera	0'25	»
Joan Campà	0'25	»
Joan Vila	0'50	»
Josep Mas Pons	0'35	»
Llorenç Corbera	0'50	»
Joan Tusquellas	0'50	»
Joan Boté	0'50	»
Marià Delcort	0'50	»
Josep Llobet	0'25	»
Joan Brunet	0'25	»
Joan Carreró	0'50	»
Josep Molins	0'50	»
Sixte Carreró	0'50	»
Antoni Ribas	0'50	»
Jacinte Carreró	0'30	»
Alexandre Mitjavila	0'30	»

Són. . . . . 18'25 pessetes

Suma de la nostra llista. 110'75 »

Total. 129'00 pessetes

NOTA: Se reben donatius en la redacció i en l'impremta d'aquest periòdic.

***

Per equivocació, en el número passat va aparèixer en la suma la quantitat de 91'75 pessetes; éssent així que pujava 101'15 pessetes. Els que's prengueren la molestia de sumar-ho, ja se'n devien adonar.

NOVES

NO TINDREM TROPA?— Segons llegirem en «El Liberal», sembla que 'l regiment d'artilleria de nova creació que s'havia donat com a mig segur que s'emplaçaria en aquesta vila, serà instal·lat a la ciutat de Girona, si no menten els optimismes del diputat a Corts senyor Fournier.

Així ho donava a entendre dit periòdic, parlant de les impressions que, respecte a aital assumpte, portava, de Madrid, l'al·ludit diputat.

****

VISITA. — Dilluns passat va estar d'excursió a aquesta vila, la societat coral «Amics Tintorers» de Barcelona.

Fou rebuda molt afectuosament per les societats corals de la localitat «Amics de l'Unió» i «La Violeta Catalana», que acompanyaren als choristes barcelonins pels llocs més importants de la població.

Per part de l'Ajuntament també va obsequiar-se als excursionistes.

****

SENYOR BATLLE: — Per al bon nom de l'higiene i per la salut pública, s'imposa una ràpida i minuciosa neteja dels corredoços que van del carrer de Santa Esperança al de Sant Roc, puix ja fa alguns dies que és impossible atravesar-los sense tapar-se'l nas amb el mocador.

****

PREPARATIUS. — Dimecres passat se reuniren a «L'Unió Lliberal» els regidors de la Coalició lliberal demòcrata per a canviar impressions relatives a les properes eleccions municipals.

****

FUTUR CANDIDAT? — Es diu, amb bastanta insistència, que un dels candidats que presentarà «Acció Granollerina» en les vinentes eleccions serà l'incommensurable senyor Serra i Dachs.

****

NUNCA ES TARDE... — En l'última sessió celebrada pel nostre Ajuntament, se nomenà oficial lletrat de secretaria al jove i conegut advocat d'aquesta vila, el nostre particular amic en Manuel Bigas, al qual felicitem per la *prebenda* (30 duros al mes); encare que, segons sembla, tindrà ocasió de defensar-la, puix es diu que'l regidor senyor Barangé té ganes de fer-lo actuar com a lletrat en nom de l'Ajuntament, amb motiu de certes làmines que tal volta estàn destinades a servir de bandera electoral.

****

DESGRACIA. — Al passar pel pont de Montmeló un tren especial que conduïa tropa, a un soldat se li acudí sortir a la finestra, no sabem per quin motiu, fent-ho amb tant mala fortuna, que hi deixà l'existència.

Es horripilant el què passa amb aquest nou Pont de la Mort.

****

ESPECTACLES

UNIÓ LLIBERAL. — El diumenge últim tingué efecte en aquest teatre l'anunciada representació de l'òpera del mestre Rossini «Il barbiere di Siviglia» per la companyia de la celebrada diva na Mercè Capsir.

El saló s'omplí de gom a gom, lo qual revela l'interès que despertà aital representació.

En l'interpretació ratllà a molta altura'l baríton senyor Frau, que sostingué'l paper amb forsa soltura còmica, cantant-lo com no estem gaire acostumats a sentir.

El tenor senyor Farràs, que té veu bastant agradable, creiem que no matitza amb prou regularitat. Tant ell com en Giralt (baix) i el *caricato* ens va semblar que en alguns moments abusaren de la nota còmica.

De la senyoreta Capsir no direm sino que feu les delícies de l'auditori amb la seva hermosa veu; i encare que en algún moment recordàrem el *Barbero* que va cantar la D'Ory, no per això regatejàrem els aplaudiments a la gentil Capsir, que fou ovacionada en diferents passatges de l'obra.

L'orquestra, massa poc nombrosa, molt ben conduïda pel mestre Petri.

****

L'ALHAMBRA. — Per a avui, a la nit, està anunciada una vetllada literaria i musical en aquesta societat, a càrrec de la «Joventut Alhambrina», que posarà en escena la sarçuela «El martes de Carnaval», éssent dirigida i concertada pel jove mestre, el nostre amic, en B. Morató Maynou.

L'orquestra «La Catalana», és l'encarregada de la part musical.

Tenda de Queviures i Tocineria

Bona parroquela i punt molt céntric
Se ven

Raó: Casa Cunillera : Granollers

IMP. DE E. GARBELL I GRANOLLERS

Per a les víctimes

Suma anterior	101'75	pessetes
Carles Puigrodón	2'00	»
Josep Camps	1'00	»
J. Castells	1'00	»
P. Terrades	1'00	»
Josep Tió	1'00	»
Nicolau Clotet	1'00	»
Jaume Palau	1'00	»
B. C.	1'00	»

Suma. . . . . 110'75 pessetes

Sotscripció oberta en el Centre Radical

Francesc Janer Boix	0'25	»
Darvin Janer Mauri	0'25	»
Josep Ferrer Mari	0'50	»
Vicenç Escarrabill	0'50	»
Joan Costa	0'50	»
Pere Arbós	0'50	»
Esteve Delcort	0'50	»
Manuel Campà	0'50	»
Pere Diumaró	0'50	»
Vicenç Casabó	0'25	»
Modest Mas	0'25	»
Ramón Planas	0'50	»
Llorenç Prada	0'50	»
Feliu Soldevila	0'50	»
Francesc Llobet	0'50	»
Ramón Estapé	0'25	»
Isidre Carreró	0'25	»
Isidre Roca	0'50	»
Josep Costa	0'25	»
Emili Calderons	0'50	»
Francesc Campà	0'25	»
Josep Garriga	0'25	»
Enric Delcort	0'50	»
Miquel Comas	0'25	»

BANCA I BORSA

CLAVÉ, 34
GRANOLLERS

Operacions de Banca de totes classes : Negociació
i cobro d'efectes de comerç : Emissió de Xecs :
Ordres de Borsa : Negociació i cobro de Cupons

FERRAN PALAU

Corresponsal del Banc de Barcelona (Sucursal) i del Banc Hispà Americà

Restaurant

Casanovas

Se serveixen coberts i a la carta
Habitacions amoblades pera families
Banys : Llum elèctrica

Telèfon 2-3-4-0

Rambla del Mig, 3 (Davant del Teatre Liceo)
BARCELONA

Carruatges de lloguer

d'en

Fortunat Casademunt

SERVEI INMILLORABLE
PREUS ECONÒMICS

Prim, 55 : Granollers

CAFÉ RESTAURANT

NUEVO RHIN

Ronda Sant Pere, 6 : Barcelona
Telèfon 295 A

Servei per coberts des de 4 pessetes
Plats triats de la carta del Restaurant

El millor, avui dia, dels de Barcelona

Fàbrica de
Estoigs i Mostruaris
de totes classes

Josep Terraza

(Abans Gari)

Plateria, 35 : BARCELONA

España Vitalicia

COMPANYIA DE SEGURS SOBRE ENFERMETATS

Metge Representant : DON ALFRED CANAL

TAULA DE SUBSIDIS

Categories	PRIMES		SUBSIDIS DIARIS			SUBSIDI DEFUNCIO
	De 10 a 42 anys	De 42 a 55	Medecina	Ciruj. Major	Ciruj. Menor	
1. ^a	0.60	0.95	1.50	1.50	1.00	12.50
2. ^a	1.10	1.35	3.00	3.00	2.00	25.00
3. ^a	1.60	1.85	4.00	4.00	2.50	35.00
4. ^a	2.10	2.60	5.00	5.00	3.00	40.00

NOTA IMPORTANT : El subsidi per defunció pot augmentar se fins a 200 ptes. satistent una sobre-prima de 0.20 ptes. cada mes.

SASTRERIA I NOVITATS

DOMINGO JUBANY

Carrer de Sta. Agna, 22, 1.º
BARCELONA

Las Novedades

Clavé, 8 : Granollers

Camises, Corbates, Gorres, Tirants, Lligues, Genres de punt,
Roba blanca de Senyora, Céfirs, Gemelos, Toballoles, Manteleria,
Paraigues i Perfumeria

Els que vesteixen a la moda, compren a n'aquesta casa

E. Vergés Bartolí S. en C.

Articles de novitat per a senyora
Especialitat en Bruses i Brodats

Carrer d'en Fontanella, 17 : Barcelona

SASTRERIA

de

J. Sitjes Freixas

Gran assortit en trajos de llana i fil

Preus baratissims

Plaça Major, 27

Olis minerals

Majó i Planas

Carrer del Vidre, 2, pral.

BARCELONA